

Transektni popis metuljev v letu 2024

Poročilo v okviru akcije D4 projekta LIFE FOR SEEDS (LIFE20 NAT/SI/000253)

Cerknica, januar 2025

Naslov dokumenta:

Transektni popis metuljev v letu 2024

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park

Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **LIFE FOR SEEDS - LIFE20 NAT/SI/000253**, ki ga sofinancirajo Evropska unija iz programa LIFE, Sigrid Rausing Trust, Ministrstvo za javno upravo ter Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravil:

Jošt Stergaršek

Kontakt: jost.stergarsek@notranjski.park.si

Fotografija na naslovnici:

Območje reaktiviranih okljukov Stržena v Ključih, kjer sta bili načrtani transektne linije za popis dnevnihi metuljev (foto: J. Stergaršek)

Kazalo

Povzetek.....	4
Abstract.....	4
Uvod	4
Metoda	4
Rezultati in diskusija.....	5
Viri	7

Povzetek

V okviru projekta LIFE SEMENA izvajamo različne popise kot orodje za opredelitev učinkov izvedbe projektnih aktivnosti. Eni od teh popisov so tudi transektni popisi dnevnih metuljev. Leta 2024 je Notranjski regijski park prevzel popis dveh transektnih linij (TL) v osrednjem delu območja presihajočega Cerkniškega jezera. Popisali smo vrstno sestavo dnevnih metuljev in število osebkov na TL in izračunali populacijsko gostoto.

Abstract

In the scope of LIFE FOR SEEDS project, we carry out various inventories as a tool for assessing the effects of implemented project activities. One of these is the transect census of butterflies. In 2024, Notranjska Regional Park took over the inventory of two transect lines (TL) in the central part of the intermittent Cerknica Lake area. We listed the species composition of butterflies and the number of individuals per TL and calculated the population density.

Uvod

V okviru projekta LIFE SEMENA smo v letu 2024 izvedli popis dnevnih metuljev po dveh transektih: NRP_ID29_R in NRP_ID30_R na območju obnove habitatov, ki smo se je lotili vzdolž v projektu LIFE STRŽEN reaktiviranih okljukov ponikalnice Stržena v Ključih.

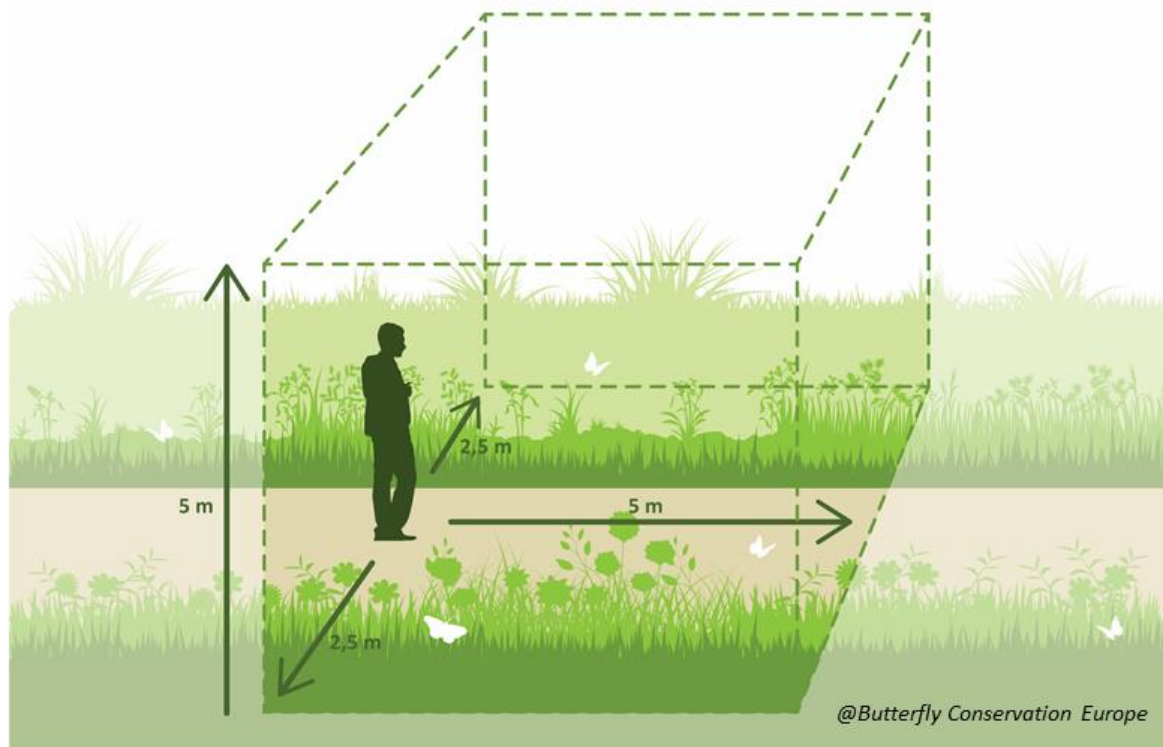
Metoda

Popise dnevnih metuljev smo izvajali s standardizirano metodo transektnega popisa. To izvajamo s počasno hojo po transektni liniji (TL), med katero štejemo vse osebkne dnevnih metuljev, ki jih opazimo pred seboj v navidezni kocki z dolžino stranic 5 metrov (Slika 1).

Na terenu je transekt navidezna linija v krajini, ki je enaka pri vsaki ponovitvi transektnega popisa. Metoda transektnega popisa je vremensko in časovno definirana: geografski položaj Slovenije določa, da se popis izvaja pri temperaturi zraka vsaj 15 °C, v sončnem do pretežno jasnem vremenu, v brezvetrju do zmernem vetru, med 9:30 in 17:00 (oz. 18:00 v vročih dneh) (Čelik T., 2022).

V okviru projekta se transektne popise metuljev na vsaki TL izvede trikrat na sezono. V letu 2024 smo TL 29 in 30 v letu 2024 popisali le enkrat, ker je bilo maja in junija poplavljeno.

Taksonomijo in poimenovanje dnevnih metuljev smo povzeli po Prenovljenem seznamu dnevnih metuljev Slovenije (Verovnik, 2019), imena rastlin pa po Mali flori Slovenije (Martinčič A., 2007).

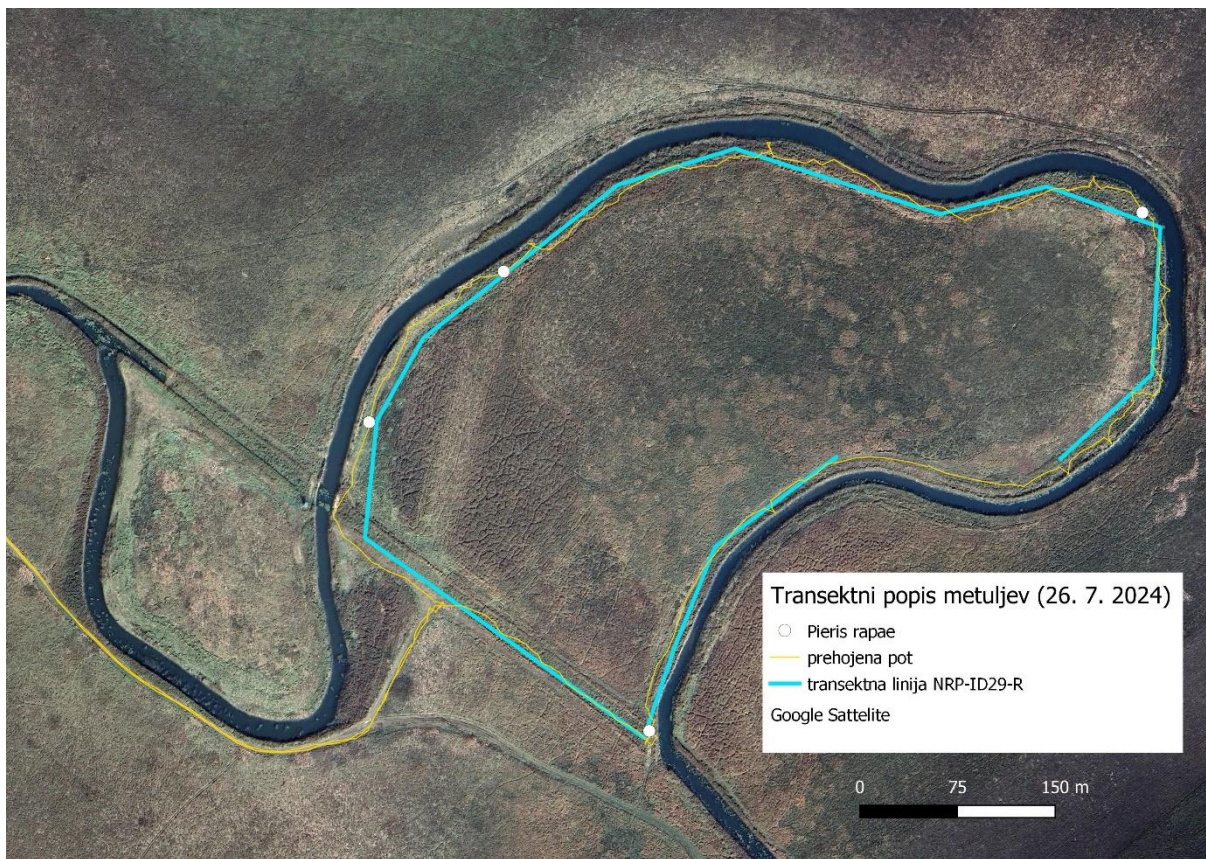

Slika 1: Shematski prikaz uporabljene transektne metode.

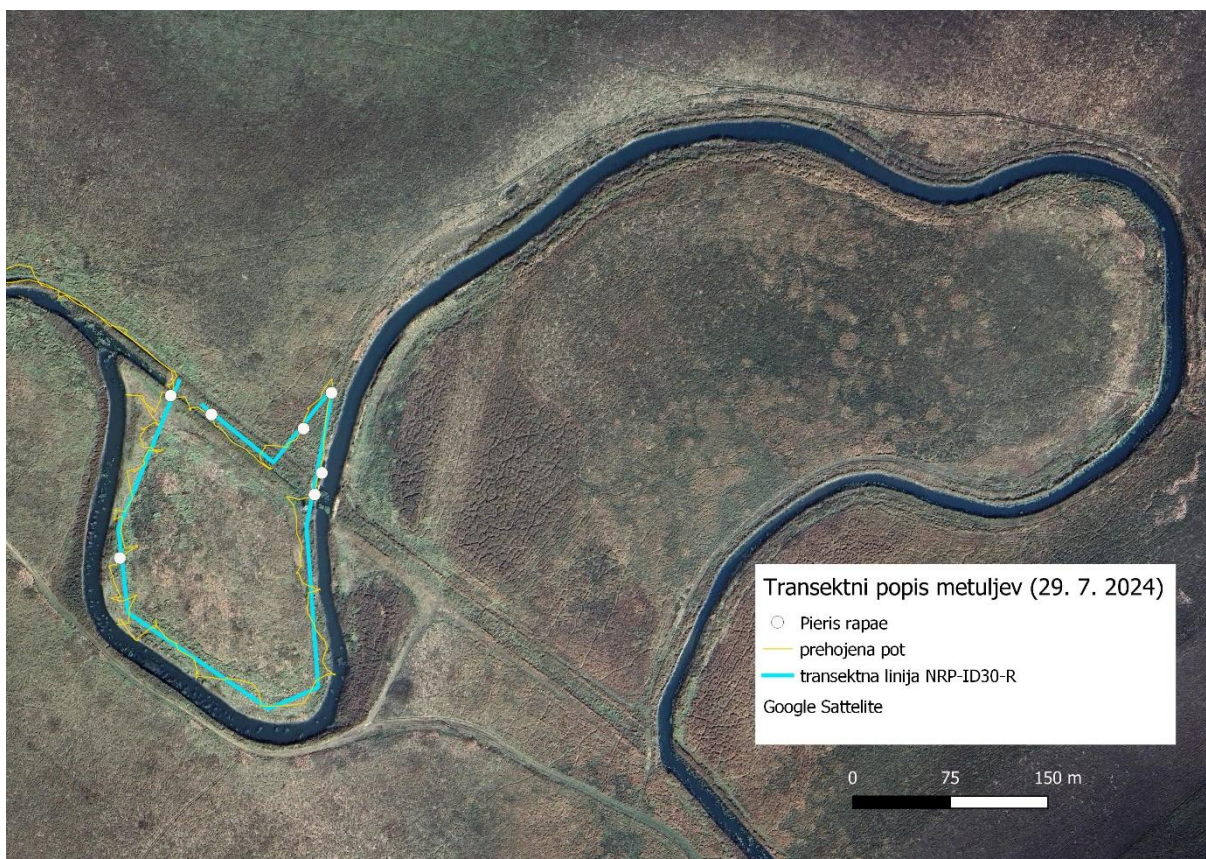
Rezultati in diskusija

TL NRP_ID29_R (dolžina 1535 m) smo prehodili 26. 7. 2024 in zabeležili 4 osebkke 1 vrste – *Pieris rapae*, TL NRP_ID30_R (dolžina 738 m) pa smo prehodili 29. 7. 2024 in zabeležili 7 osebkov 1 vrste – *Pieris rapae*.

Metulji so se zadrževali na delih območja, na katerih se po izkopu nekdanjih okljukov s težko gradbeno mehanizacijo še ni razvilo gosto visoko šašje, trstično pisankovje ali trstičje, ki je razvito na širšem območju, zato je bilo na delih z manj gostim rastjem opaziti več osebkov rastlin, ki proizvajajo medicino (npr. prava potočarka (*Rorippa amphibia*), vodna dresen (*Polygonum amphibium*), navadna vodoljuba (*Butomus umbellatus*), visoka zlatica (*Ranunculus lingua*)) (Slika 2 in 3).

Slika 2: Prikaz območja TL 29, prehojene poti in lokacij zabeleženih metuljev dne 26. 7. 2024.

Slika 3: Prikaz območja TL 30, prehojene poti in lokacij zabeleženih metuljev dne 30. 7. 2024.

Poleg vrstne sestave dnevnih metuljev na TL (število osebkov na TL) smo izračunali tudi populacijsko gostoto vrste na TL (Preglednica 1). Populacijska gostota vrste na TL je izražena v številu osebkov na mesec na 100 metrov TL in je izračunana po enačbi:

Populacijska gostota vrste = povprečno število osebkov na mesec v celotni sezoni / dolžina TL (v metrih) x 100

Pri tem je povprečno število osebkov na mesec preko celotne sezone izračunano kot kvocient med številom vseh osebkov na TL v sezoni in številom popisov v sezoni, v katerih je bila vrsta zabeležena (pri čemer je bil v našem primeru opravljen le en popis v sezoni, in sicer julijski).

Preglednica 1: Vrstna sestava in populacijska gostota vrst na TL

TL	Datum	Slovensko ime	Znanstveno ime	Št. osebkov	Pop. gostota
NRP_ID29_R	26.07.2024	repin belin	<i>Pieris rapae</i>	4	0,26
NRP_ID30_R	29.07.2024	repin belin	<i>Pieris rapae</i>	7	0,95

Na območju je bilo prisotno majhno število osebkov in še to zgolj ene vrste, kar pa ne preseneča, saj sta TL na osrednjem delu presihajočega jezera, ki je dolgo časa poplavljeno. Da so bili na TL zabeleženi le repini belini, je lahko posledica dejstva, da samice te vrste odlagajo jajčeca na rastline iz družine križnic, kamor sodi tudi prava potočarka, ki je na obravnavanem odseku relativno pogosta.

Viri

Čelik T., Zakšek B., Kogovšek N., Vukotić K., Gomboc S. (2022). Popis dnevnih metuljev na donorskih in recipientskih površinah projekta LIFE for Seeds (LIFE20 NAT/SI/000253). Poročilo za leto 2022. ZRC SAZU

Martinčič A. (ur.) (2007). Mala flora Slovenije – Ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije.

Verovnik R. (2019). Prenovljeni seznam dnevnih metuljev (Lepidoptera: Papilionidea) Slovenije. Acta Entomologica Slovenica, vol. 27, št. 1, str. 5 – 15.